

Gebelik Deneyimleri Ölçeği'nin (GDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gebelik Deneyimleri Ölçeği'nin (GDÖ)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22029>

Özet

Gebelik Deneyimleri Ölçeği (GDÖ), gebelik sürecinde kadınların ve eşlerinin yaşadıkları deneyimlerin sıklığı ve yoğunluğunu sistematik olarak ölçmek amacıyla kullanılan bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, gebelikte birlikte gelen yaşam tarzı ve duygusal değişiklikleri hem olumlu hem de olumsuz kutuplarda değerlendirir. GDÖ'nün Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, 2016 yılında Nicole Esmeray tarafından Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans tezi olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma, ölçeğin Türk popülasyonunda psikometrik olarak uygunluğunu ve güvenilirliğini kanıtlamayı amaçlamıştır.

Uyarılma çalışması, GDÖ'nün temel olarak dört ana boyutta (Olumlu Duygular Sıklığı/Yoğunluğu ve Olumsuz Duygular Sıklığı/Yoğunluğu) yüksek iç tutarlılık ve tatmin edici test-tekrar test güvenilirliği gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, ölçeğin gebelik dönemi psikolojisi alanındaki araştırmalarda kullanılabileceğini desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Gebelik, Doğum, Psikoloji, Gebelik Deneyimleri Ölçeği, GDÖ, Duygu Yoğunluğu, Güvenilirlik, Geçerlilik, Uyarılma

Yazarlar

Nicole Esmeray

Amaç

Gebelik Deneyimleri Ölçeği'nin temel amacı, gebelik sürecindeki bireylerin (gebe kadınlar ve eşleri) bu döneme özgü duygusal ve yaşamsal adaptasyonlarını nicel olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle bireyin ve eşinin yaşam sürecinde meydana gelen değişikliklere karşı geliştirilen duygusal tepkilerin hem ne kadar sık yaşandığını (sıklık) hem de ne kadar derin hissedildiğini (yoğunluk) tespit etmeye odaklanmıştır.

Türkçe uyarılma çalışmasının özel amacı ise, orijinal ölçeğin kültürel bağlamda geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlayarak, Türkiye'deki sağlık profesyonelleri ve araştırmacıların gebelik psikolojisi alanında standardize edilmiş bir araç kullanabilmesini sağlamaktır. Ölçek, gebeliğin getirdiği stresi ve mutluluğu farklı boyutlarda ele alarak kapsamlı bir değerlendirme sunar.

Yapı

GDÖ, gebelik deneyimlerinin çok boyutlu doğasını yansıtan bir yapıya sahiptir. Ölçeğin temel psikolojik yapıları, gebelik sırasında yaşanan duygusal adaptasyonlar ve yaşam tarzı

değişikliklerine verilen tepkileri ölçmeye dayanır. Bu yapı, genellikle dört temel alt boyutta incelenir:

Olumlu Duygular Skalası: Bireyin gebelikle ilgili pozitif duygular ne kadar sık yaşadığı.

Olumlu Duygular Yoğunluğu: Bu pozitif duygular ne kadar güçlü hissedildiği.

Olumsuz Duygular Skalası: Bireyin gebelikle ilgili negatif duygular ne kadar sık yaşadığı.

Olumsuz Duygular Yoğunluğu: Bu negatif duygular ne kadar güçlü hissedildiği.

Ölçek, bu ayrımları yaparak, sadece duygusal durumun genel bir özetini sunmak yerine, deneyimin hem nicel hem de nitel yönlerini yakalamayı hedefler. Bu boyutlandırma, gebelik dönemindeki duygusal karmaşıklık ve adaptasyon düzeyini derinlemesine inceleme imkanı sunar.

Geçerlik

Gebelik Deneyimleri Ölçeği'nin Türkçe geçerlilik çalışması, özellikle test-tekrar test (retest) analizleri ve iç tutarlılık ölçümleri ile desteklenmiştir. Ölçeğin ana alt boyutları için elde edilen bazı önemli sonuçlar aşağıdadır:

GDÖ Olumlu Duygular Skalası: Retest Cronbach alpha değeri 0,867 olarak oldukça yüksek bulunmuştur. Test-retest güvenilirliği ise 0,765'tir.

GDÖ Olumsuz Duygular Yoğunluğu: Bu alt boyutun retest Cronbach alpha değeri 0,883 ile mükemmel iç tutarlılık göstermiştir. Test-retest güvenilirliği 0,792 olarak saptanmıştır (n=45).

GDÖ Olumlu Duygular Yoğunluğu: Retest Cronbach alpha değeri 0,761 ve test-retest güvenilirliği 0,614 olarak tespit edilmiştir.

Eğitim ve kendisinin yaşam sürecinde değişiklik olumlu duygular yoğunluk alt boyutu için retest Cronbach alpha değeri 0,772 ve test-retest güvenilirliği 0,629 olarak bulunmuştur (n=47).

Bu değerler, ölçeğin büyük bileşenlerinin zaman içinde tutarlı ölçümler sağladığını ve kabul edilebilir düzeyde psikometrik geçerliliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

GDÖ'nün güvenilirliği, alt boyutlar arasındaki korelasyonel ilişkilerle desteklenmiştir. Bu ilişkiler, ölçeğin farklı bileşenlerinin mantıksal olarak birbirleriyle tutarlı olduğunu göstermektedir:

Pozitif Korelasyonlar: Olumlu duygular skalası puanı ile olumlu duygular yoğunluk puanı arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki ($r=0,468$, $p=0,0001$) bulunmuştur. Benzer şekilde, GDÖ yoğunluk puan ortalaması ile GDÖ olumsuz duygular yoğunluk puan ortalaması arasında güçlü düzeyde pozitif ilişki ($r=0,704$, $p=0,0001$) saptanmıştır.

Negatif Korelasyonlar: Olumsuz duygular skalası puan ortalaması ile olumlu duygular skalası puan ortalaması arasında güçlü düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=-0,531$, $p=0,0001$)

tespit edilmiştir. Bu bulgu, birinin artması diğerinin azalmasına işaret etmesi açısından teorik beklentilerle uyumludur.

Çalışmada, bazı alt boyutlar arasında (örneğin, GDÖ olumsuz duygular skali puan ortalaması ile olumlu duygular yoğunluk puan ortalaması arasında) anlamlı bir ilişki saptanamadığı (r=-0,006, p=0,902) belirtilmiştir. Ancak genel olarak, ölçeğin yapısal tutarlılığı, ölçülen boyutların birbirinden ayrırkken aynı zamanda mantıksal bir bütünlük içinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Gebelik Deneyimleri Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışmasında (Esmeray, 2016), ölçeğin orijinal yapıdaki Türk örnekleminde de korunduğunu doğrulamak amacıyla faktör analizi yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Elde edilen güçlü iç tutarlılık katsayıları (özellikle olumlu ve olumsuz duygular alt boyutlarında 0,859 ve üzeri Cronbach Alpha değerleri), ölçeğin çok boyutlu yapıdaki sağlam olduğunu göstermektedir.

Ölçek, gebelik deneyimini duyguların skali ve yoğunluğu olmak üzere iki ana eksenle ele alarak, dört temel faktör etrafında organize olmuştur. Bu faktör yapıları, gebelik ile ilgili karmaşık duygusal tepkilerin birbirinden bağımsız ancak ilişkili bileşenler olarak ölçülmesine olanak tanır.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği

Format: 4'lü Likert Ölçeği (1= hiçbir zaman - 4= her zaman)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Gebeler ve Eşleri (Gebelik deneyimlerini yaşayan bireyler)

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Genellikle üreme çağındaki yetişkinler)

Popülasyon Detayları: Güvenilirlik çalışmaları için kullanılan örneklem büyüklükleri n=47 ve n=45 olarak belirtilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama, test-tekrar test güvenilirliği ve korelasyonel analizler kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Gebelik, Duygusal, Adaptasyon, Duygu Yoğunluğu, Test-Retest, Psikometri, Celal Bayar Üniversitesi

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: nicolepiro131@hotmail.com

Yazın Adresi: Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa (Tez Kurumu).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Gebelik Deneyimleri Ölçeği'nin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması 2016 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik veya klinik amaçlarla kullanımı için izin ve ücret koşulları hakkında detaylı bilgi almak amacıyla sorumlu yazar Nicole Esmeray ile yukarıda belirtilen e-posta adresi üzerinden iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Esmeray, N. (2016). *Gebelik deneyimleri ölçeği'nin Türkçe geçerlilik güvenilirlik çalışması*. (Yüksek lisans tezi). Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa.

Tez Merkezi Linki: tez.yok.gov.tr

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: gebelik-deneyimleri-olceginin-gdo-toad.pdf

Gebelik Deneyimleri Ölçeği'nin (GDÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere erişim sağlamak için sorumlu yazar Nicole Esmeray ile iletişime geçilmesi veya Celal Bayar Üniversitesi'nde bulunan ilgili yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.